

Кірдан Олена,
*д.пед.н., професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту
Уманського державного педагогічного університету
імені Павла Тичини, Україна*

Кірдан Олександр,
*к. екон. н., доцент, завідувач кафедри економіки та соціально-
поведінкових наук Уманського державного педагогічного
університету імені Павла Тичини, Україна*

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ЯК ОСНОВА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У низці нормативних документів, зокрема «Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року», проекті Концепції розвитку педагогічної освіти одним із перспективних напрямів забезпечення оцінювання якості освіти в Україні є розроблення моделі проведення моніторингових досліджень для різних рівнів управління освітою та системи показників якості освіти на національному рівні, які відображали б умови, процеси та освітні результати.

Становлення та розвиток системи контролю, забезпечення та управління якістю у закладах вищої освіти присвячені дослідження зарубіжних (Д. Вестерхайден, Й. Герман, Е. Капплер, Р. Кюнцель та ін.) та вітчизняних (Г. Єльнікова, Т. Лукіна, М. Мартиненко, І. Решетникова, З. Рябова та ін.) учених.

Оновлення стратегії управління освітнім процесом, проблема його перебудови й підвищення ефективності, надання йому особистісно зорієнтованого (студентоцентрованого) характеру зумовлено стратегічною метою системи освіти, в онові якої є якісні зміни результатів освіти – розвиток компетентностей.

Переорієнтація освітнього процесу на компетентісно зорієнтований підхід визначає низку проблем. Вони пов'язані, у першу чергу, з тим, що педагоги мають загальне уявлення про цей підхід, що передбачає нове розуміння результату освіти. Відповідно, вони не завжди володіють технологіями, які дозволяють створити освітнє середовище, що забезпечує формування предметних і ключових компетентностей. Такі технології повинні створити особистісні умови для вибору, спонукати її до власного цілепокладання, самоорганізації,

групової діяльності у ситуації недостатності (або надлишку) ресурсів. Складнощі виникають також і в управлінні цими процесами.

Якість сучасної вищої освіти та освітньої діяльності залежить від багатьох чинників, але насамперед від ефективності системи управління як освітнім процесом, так і системою освіти в цілому.

За дослідженнями вітчизняних науковців [1; 2; 3], управління закладами освіти у контексті компетентісного підходу, порівняно з традиційним, має низку відмінностей, адже він «потребує збільшення демократичних засад зовнішнього управління через посилення самоуправлінської діяльності, самостійності у прийнятті рішень із боку керованих об'єктів і децентралізації управління шляхом часткового делегування повноважень на місця з боку управлінських структур. Це призводить до перерозподілу цільових функцій в ієрархії управління» [1, с. 65].

Модернізація освітнього середовища закладу вищої освіти, оцінювання якості роботи педагогічних та науково-педагогічних працівників, дієва система перетворення контролю діяльності викладача на систему забезпечення якості – це конкретні завдання, виконання яких дозволить забезпечити якість освітньої діяльності на засадах компетентісного підходу.

Список використаних джерел

1. Державні стандарти і якість вищої освіти : навч. посібн. / авт.-упор. Михайліченко М. В., Кудла М. В. – Умань : ПП Жовтий О. О. 2013. – 172 с.

2. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд / Укладачі: Добко Т., Золотарьова І., Калашнікова С., Ковтунець В., Курбатов С., Линьова І., Луговий В., Прохор І., Рашкевич Ю., Сікорська І., Таланова Ж., Фініков Т., Шаров С.; за заг. ред. С. Калашнікової та В. Лугового. – Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2015. – 84 с.

3. Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти ВНЗ: імплементація положень Закону України «Про вищу освіту» у діяльність Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини : зб. норматив. докум. за 2016 р. Т. 2. / уклад. О. І. Безлюдний, А. М. Гедзик, О. Л. Кірдан, О. М. Коберник – Умань : ВПЦ «Візаві», 2017. – 114 с.